

157

ANDREÆ-HENRICI Bucholtz
 SS. Theol. nec non Phil. Mor. ac Poet.
 Profess. publ.

ORATIO PANEGYRICA
 DE
 NECESSITATE
 & Utilitate Philosophiæ
 Moralis.

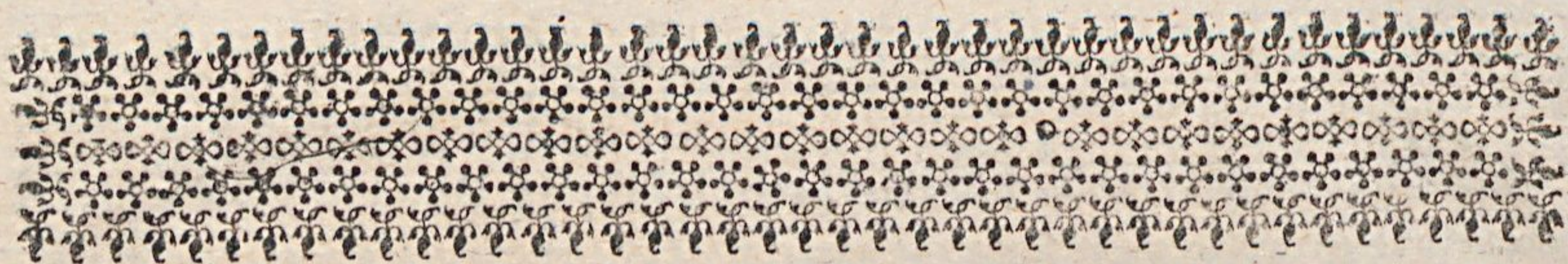
*Pridie Non: Mart. Anno 1647. Cum ad Philo-
 sophiæ Moralis, ac Poësis professionem publicam, in Incluta Aca-
 demia Holsatō. Schaumburgica sibi demandatam, accederet,*

Habita;

Et nunc primùm edita.

Rintelij ad Visurgim,
 Typis exscripsit PETRUS LUCIUS, Typographus Academicus,
 ANNO CLº 16º XLIII.

Illustri, Generoso & Magnifico Domino,
DN. JOAN-ADLERO
SALVIO.

Regiæ Majestatis Svecicæ Con-
filiario intimo, Cancellario Aulico, & ad
tractatus Pacis in Germania Legato, &c.
Hereditario in Aldelsburg/Alatzkiney/Öffwerby
& Tülingen/xc. Domino & patrono
meo benigno.

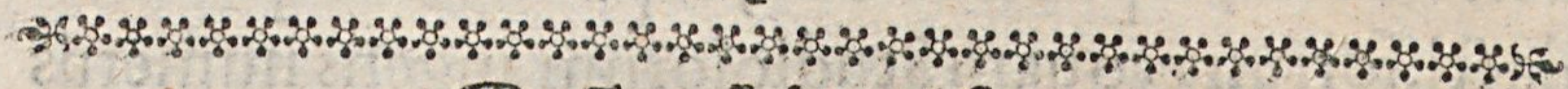
Strenam hanc exiguam, boni ominis
ergò, debita mentis submissione

Dedico & confecro

Andreas - Henricus Bucholz/
art. M. & prof. publ.

Oratio Panegyrica
De
NECESSITATE ET UTILI-
tate Philosophiæ Moralis.

Rector Magnifice,
Vosque Viri Admodum Reverendi, Consultif-
simi, Clarissimi, Excellentissimi,
Doctissimi.

Et tu Nobilissima & Prestantissima Studiosorum
Corona.

Ngenti perfusus sum gaudio,
postquam communem istam læ-
titiã, oculis auribusq; hoc tem-
pore percepi, qua tota hæc civitas,
præsertim verò Academiæ hujus
nostræ Cives exultant, dum Illustrissimæ & Genero-
fissimæ Comitissæ & Domini, Domini ELISABE-
THÆ, Comitissæ Holsatiæ, Schaumburgi & Sterne-
bergæ, Domini in Sehmern & Bergen; natæ Co-
mitissæ & Nobilis Domini de Lippia &c. Domini
nostræ Clementissimæ hoc tam pium, tam sanctum,

4 De Necessitate & Utilitate

& æternis laudibus celebrandum opus, clara & sublimi voce deprædicant; quod hanc ægrotantem, & extremum spiritum trahentem Academiam, mortis faucibus eripere voluit, & collapsam fermè, liberali & magnifico, imò Heroico planè animo instaurare. Urbis incolæ cum tripudio incedunt, & bellicis exactionibus, expilationibus, rapinis ad inopiam reducti, fortunæ, quam Studiosorum ingens numerus secum adferet benigniorem, avido rictu inhiant, sibi que non tralatitiè pollicentur, fore, ut, quidquid Martis violentia & crudelitas avaris manibus eripuit, Musarum alumni ex longè distitis oris certatim advolantes, plenis vehiculis, multo cum foenore liberaliter sint compensaturi. Collapsæ domus, & Musea parietibus suis & tectis nudata, imò cæmentis & calce sua oppressa, de subita reparatione sibi gratulantur, quod miserrimis his temporibus, nunc ab invisis militibus, nunc a squalida & inani solitudine inhabitata, sacratissimis erudiendorum, eruditorumq; precibus, Studiis, familiaritari iterum debeant consecrari. Imprimis autem hoc nostrum Collegium, quam suaviter & in sinu gaudet id, quod dudum cum fletu & lacrymis expectavit gaudium! Area ista quæ foris est, à porcis hætenus & bobus calcata, fœdata, stercorata, sentib⁹ & carduis undiquaq; obducta

obducta & invia facta, suam purgationem, quam diu flagitavit, ipsa strenuè juvare, & suis quodammodo manibus impigrè promoveri videtur, ut posthac Docentium, Discipulorumq; pedibus, quò nihil sibi gratius, nihil jucundius accidere potest, assiduò teratur. De Auditoriis autem nostris, hæcenus inæstissimis, quid dicam? In luctu fuerunt & squalore, præter hoc unicum, reliqua omnia; quorum nonnulla lapidibus & luto obstructa, nulli patuerunt, nulli permiserunt aditum, credo, ut sine aliorum impedimento, suam calamitatem acerbius lugerent, miseriam suam liberius deplorarent: Alia, quanta quanta sunt, ab utroque latere pervia, & pecorum injuriis exposita, sine parietibus, fenestris, repagulis, sine subselliis, Cathedris; fundo non tantum nullis lapidibus strato, sed porcorum in super rostris effosso, & quod sine rubore dicere non possum, stercore inquinato; quid per DEUM nobis ostendunt aliud, quam spectaculum aliquod fœdissimum, quod vel literarum & eruditionis hostes infensissimos permoveat, & ad misericordiam & suspiria provocet? Hæc inquam Auditoria suam nunc reedificationem, repurgationem, ornamentum, quanta cum aviditate, quanta cum lætitia audiunt & expectant! Sed neq; studiosam nostram juventutem omnis gaudii & lætitiæ expertem

anno 1713

A 3 videmus;

videmus : Quam sibi gratulatur, quam gaudet animus, de studiorum suorum futuro successu prospero, postquam Doctrinarum & scientiarum omnium Facultatibus [ut vocant] Clarissimos juxta & Doctissimos Professores & Doctores, partim præfectos, partim primo quoque tempore videt præficiendos. Hi in Theologicis, ubi feliciter inceperunt, felicius se progressuros sperant, & Divina oracula cognituros. Illi in vasto juris universi pelago, sub provido & experto Nauclero, ad gubernaculum sedente, & clavum manu sua prudenter tenente, secundis ventis se navigaturos, & quas mente conceperunt merces, peracto cursu & itinere reportaturos, fortiter confidunt. Alii *μικροδωμῶν*, hominis nempe ad miraculum artificiose efformati & compositi, ut & morborum, quibus corpora nostra sunt obnoxia, medicamentorum item, morbos pellentium, & sanitatem, tum conservantium, tum restituentium, exactam cognitionem à præeunte Doctore sibi promittunt. Alii in linguis & artibus, in Scientiis & Philosophiæ partibus quibuscunq;, fidelem nostram informationem petunt, & quæ supremum numen nobis sive in Cælo, sive in Terra, sive sub Terra contemplanda proposuit, egregio mentis acumine scrutari & secretius introspicere, magnoperè gestiunt. Re-
giones

giones denique & Civitates circumjacentes de aliis
novis, quæ Bellum quotidie nunciat, parum sollici-
tæ, de Academia nostræ reparatione sermones con-
ferunt, & Studiosæ juventutis suæ missionem ad nos
meditantes, quantam nobis ostendunt lætitiā!
quod in propinquo, & quam minimo sumtu eam
apud nos alere, & nostræ fidei & informationi trade-
re possint. Hoc est, Auditores honoratissimi, quod
me hodie instigat & compellit, ut gaudium, quod
intra me concepi, publicè hic profitear, & si possim,
similem lætitiā in aliorum quoq; pectoribus exci-
tem; cum & me in posterum deceat, summa ope niti,
totisque viribus contendere, ut, quantum in me est,
quod tamen parum est, & cum aliorum viribus non
comparandum, Academia nostræ emolumentum
quæram & promoveam, ejusque malum, juxta cum
reliquis Academia patribus, & re & consilio ante-
vertam. Verum enim verò, cum vires nostræ nullis
intendantur, nullis roborentur nervis aliis, quam
singulari Numinis æterni auxilio et favore, haud im-
meritò ejus invocamus omnipotentiam, qui ut ma-
jestatem suam luculentius ostendat, in infirmis &
fragilibus organis efficacissimus esse solet, ejusq; in-
finitæ & nulli hæctenus petenti denegatæ litamus
misericiadiæ, ut inexhaustâ & superabundante divi-
tiarum

tiarum suarum copia egestati nostræ & infirmitati succurrere velit, nostrisq; actionibus omnibus piis, ad Dei gloriam, proximis salutem, & Academiae præsertim nostræ emolumentum susceptis, ex alto benedicere : quod ut impetremus, suspiramus cum Ecclesia.

Veni Sancte Spiritus,

Et emitte cœlitus

Lucis tuæ radium, &c.

Cogitanti autem mihi, cujus rei gratia locum hunc augustum conscenderim, & ad quos verba sim facturus, nullo in argumento meam commodius & potiori jure orationem versari posse visum est, quam, si de **PHILOSOPHIÆ MORALIS NECESSITATE ET UTILITATE** nonnulla in medium proferam, adeoq; adductis rationibus ostendam, quanta ejus sit dignitas & excellentia, quæ tamen non in nuda cognitione, sed virtutum sedula & diligenti exercitatione consistat. Non quidem, ut vos Viri excellentissimi, à primis incunabulis non minus Virtutum exercitio assuetos, quam varia & insigni Scientiarum cognitione præcellentes, mea oratione vel informem, vel facundia quadam, quæ in me nulla est, suaviter afficiam, sed, ut in studiosæ juventutis pectoribus virtutis amorem excitem, ejusq; ingenita pul-

Philosophia Moralis.

9

pulcritudinem, lascivienti, & voluptati deditæ ætati non satis cognitam, ob oculos ponam, meæq; simul Professionis dignitatem coloribus quibusdam genuinis, nullo fuce, nulla cerussa infectis, depingam. Quod dum facio, obnixè à vobis peto, aures vestras & mentem simul per hanc semihorulam advertite: faciam Auditores, & faciam sedulò, ut quam arida & incompta etiam Oratio mea vobis videatur, impensè tamen vos temporis non admodum pœniteat.

Duo autem omnino sunt Studiorum genera, quibus Universum Philosophiæ corpus absolvitur: Unum ex objecti sui præstantia suâ nobis commendat Nobilitatem; alterum ex Utilitate, quam humano generi confert, suam Necessitatem. Istud in omnium Creaturarum, quin & ipsius Creatoris naturam sapienter inquirat, & ad maximè dissita non minus, quam ad ea quæ sub pedibus sunt, mentis nostræ dirigat oculos, nimirum, ut animi nostri cellulas, in prima creatione omnimodâ rerum omnium cognitione expletas & ornatas, per miserandum autem & iterum miserandum protoplastarum lapsum evacuat & deperditas, quantum vires hodiernæ permittunt, reparet & instauret. Imperfecta quidem est & valde impingens hodie nostra cognitio; mentis enim nervi plurimum dissoluti, plurimum fracti

B

si ni-

si nimium intendantur, facile rumpuntur, neque arcum cognitionis semper intensum ferre possunt. Quemadmodum securis, etiam acutissima, & è purissimo chalybe confecta, si in pertinacibus nodis, ferri duritiem superantibus, quotidie exerceatur, hebes redditur & obtusa prius, deinde inutilis; Ita mentis nostræ acies, nisi quiescat quandoq; & ab intenso cognitionis actu remittatur, fieri aliter nequit, quam ut violentiæ tandem cedat, & in corpore penitus extinguatur. Hæc est illa remora, hoc impedimentum ingens, quod cognitionis perfectionem nobis invidet, & humanæ vitæ brevitati denegat. Cui accedit, & merito præcedit pessima omnis mali radix, contractus ex Adæ lapsu morbus, nulla reparabilis arte, nullis medicabilis herbis, à parentibus per infelicissimam juxta & nocentissimam hereditatem ad nos devolutus, & in ipsa membrorum formatione, vel potius in prima materiæ suppeditatione in nobis, non factus, sed natus, non introductus, sed ingenuus, non furto adjectus, sed necessitate quadam intrusus, tam pertinaciter adhæret animæ, tam violentè resistit cognitioni, ut, quæ puerilia etiam sunt, & in statu integritatis ridicula videbantur, summo cum labore addisci oporteat & doceri. Neque tamen

men usque adeò despicienda est hodierna cognitio-
nis nostræ mediocritas, ut omni laude eam & elogio
excidisse censeamus. Quamquam enim Divina-
rum rerum Sapiencia ex mentibus nostris pulsa est,
& non nisi è peculiari sacrarum literarum revelatio-
ne reparatur; in naturalibus tamen cognoscendis,
non omnem planè vim amisit ratio, sed tanta in iis
scientia nobis reliqua est, ut in admirationem meri-
tò nos ducat, vel nolentes. Quid enim Cœlo sub-
limius est, quid Astris splendidius, quid admirabili-
us! Et tamen tam altè mens humana se extulit, ut
per Aërem, per nubes, per diversas & longissimè inter
se distantes cœli sphaeras momentò volitans, remo-
tissimi Mobilis primi (ut vocant,) naturam, cursum,
qualitates invenerit, minutisque literarum monu-
mentis discentium reliquerit utilitati. Quanta Stel-
larum est in Cœlo copia, quanta virtus, quam diffe-
rens earundem motio! Et istas tamen Stellas omnes,
quotquot alicujus præstantiæ & splendoris sunt, in
numerato mens nostra habet; quas ut eo melius & fac-
cilius posteritati studiosæ cognitas faciat, retulit eas
in diversa Astra, nunc Bovem, nunc Leonem, nunc
Heroem quendam, nunc Libram, & quid non? sibi
effigendo. Planetarum in hæc inferiora, uti vis

major est, ita exactius multò in eorundem inquisi-
vit naturam ratio; ipsorumque quantitatem quasi
ulnâ dimetiens, quot palmis, imò quot digitis unus
alterum superet, calculo suo perquisitissimè evicit.
Cursus verò eorundem tam certus humanæ menti,
tam accuratè perspectus est, ut & punctum, ubi post
mille annos, sive sol sive alius planetarum decursurus
sit, tam probè quam digitos suos habeat cognitum.
Hinc de Solis & Lunæ obscurationibus, & planeta-
rum reliquorum conjunctionibus vaticinari, tam
facilis labor est, & numquid felicitatem hisce regio-
nibus portendant, an verò adversa nobis miniten-
tur, dijudicare. Ita Mens nostra, tanquam alter ali-
quis Phœbus, rapido intellectus sui curru omnem
Cœli plagam pervagatur, & memoriæ tenacitati o-
mnia imprimens, ideam secum ab Olympo deducit,
quæ vel in arctissimo conclavi spaciosissimam Astro-
rum regionem totam referat. Possem hic, Auditores,
disertus esse, possem reliquas Scientiarum partes in
theatrum producere, & in hoc latissimo dicendi cam-
po tantam rerum varietatem multis, & non ingratis
fortasse coloribus depingere, quomodo ea, quæ sub
Jove nascuntur omnia, tam anxie mens nostra per-
scrutari soleat, ut vix atomos radii solares excitave-
rint,

rint, in quibus ingenium suum ratio non exercue-
rit. Perpendite enim quæso, quantam curam, quan-
tum laborem Majores nostri impenderint, ut totum
illud, quod inter Cœlum & Terram interjacet, fa-
miliare sibi redderent. Quid reliquerunt intenta-
tum, ut Elementa, & quæ ex illis gignuntur omnia
perspicerent? Quid de Nubibus statuere oporteat,
didicerunt; Quid illud sit, quod tam horrendum
& vel furiosis Gigantibus *θεομαχῶν* metuendum fra-
gorem splendore misto, in aëre excitet, cognitum
est; Quid venti sint & turbines, unde exordium su-
mant, unde generentur: Quid pluvia, quid nix, quid
grando, ros & pruina: Quid in aëre quandoq; exori-
ens ignis, qui modo stellæ formam radiantis induit,
& crines suos horrendum in modum longè lateque
diffundit; modò ut trabs totum ardens, modò ut sal-
tantes capræ apparet, & pro diversa materie aptitu-
dine aliter atq; aliter formari in aëre & ostendi nobis
solet. Porro quanta sit animantium & in terris & in
aquis degentium varietas, & quam, in hac infinita
varietate, admirabilis conspiratio & concordia.
Quid demum illud sit, quod arborem ab arbore di-
stinguat, fruticem à frutice, herbam ab herba, lapi-
dem à lapide. Quid in specub^o subterraneis generosa

B 3

metalla

metalla producat, quorum splendor, non dico hominum, sed sapientum etiam animos occaecare potest. In his inquam omnibus & singulis tam spaciosus mihi dicendi campus apertus est, ut dies abeat citius, quam omnia dignè prosequi, & vel compendiosa tantum narratione in scenam provocare possim. Verum, ne, quasi ipsi in principio leges, quos limites nobis posuimus, inconsideratè transilire videamur; unicum hoc vobis Auditores, paulò inquisitione mentis indagine pensiculandum relinquo, quam ingens decus hæc rerum cognitio nobis afferat, quam suaviter ea nos afficiat, quantam iucunditatem, quantam voluptatem hominum mentibus pariat & instillet. Equidem carnis illecebræ, brutis affectibus nostris suavitatem sæpè ingentem excitant, & mente nonnumquam dissuadente, nonnumquam repugnante, ad illicita quævis nos abripiunt, ut & nobis fatendum sit cum Medea: *Video meliora proboque; deteriora sequor.* Nimirum, tam profundè perversitas illa in cor humanum descendit, nostrasque sibi passiones fecit subditas & obedientes, ut in Naturam abiisse videatur, quam licet *furca expellas, tamen usque recurret.* Impetu enim quodam in eandem ferimur, & ceu maximè delectans bonum, volupta-

Ovid. lib.
7. Metam.
fab. 1.

Horat.
lib. 1.
Epist.
Epist. 10.

luptatem quærimus, sitimus, flagitamus, ut sine ea
ne vita quidem nobis jucunda, sed mors tolerabilior
esse videatur. Et tamen nihil in se habet solidi, nihil
constantis, nihil egregii, sed fucum nobis vendit, &
præter umbram levem & somnium fallax, nihil est,
nisi aliquid multò deterius. Contra, Voluptas, qua
nobilis rerum Scientia mentes nostras perfundit,
tam præclara est, tam egregia & excelsa, ut, si eam di-
vinum aliquod bonum esse dicamus, non erremus
quidquam, & non nisi debitum ei honorem tribua-
mus & elogium. Habemus tamen, Auditores, habe-
mus aliud bonum, quod magis adhuc utile, magis
necessarium, humano generi, hanc mortalem vitam
viventi, audemus dicere. At, quid est, inquis, quod
Sapientiæ utilitati præstare possit? Sapientiæ in-
quam, quæ ex abjecta vulgi conditione, ad Deos usq;
immortales nos evehit, *qua*, ut disertissimus Romuli
nepotum testatur, *non dicam in homine, sed in omni Cæ-*
lo atq; Terra nihil est divinius; & quam Sapientissimus
Seneca tanti facit, ut *nisi ad hanc admissus fuisset, non*
opera pretium fuisset nasci, abitraretur. Quid igitur esset,
inquit aliquis, quod præferri huic tanto, tam utili &
necessario bono posset? Verum enim verò, uti cer-
tissima hæc sunt omnia, uti Sapientiæ Nobilitas sum-
ma est,

Cicer. lib.
1. de legib.

Senec.
præfat. in
natur.
quæst.

ma est, uti ea animi propulsat tenebras, eiq; saluber-
 rimam affundit cognitionis lucem; Ita tamen inficias
 nemo, opinor, ibit, Philosophiam MORALEM, quam
 PRUDENTIAM appellare solent, majorem longè utili-
 tatem generi humano, in hac plena dissensionis &
 periculorum vita conferre. Nam sit ita, quod Sa-
 pientia abstrusissimarum nos rerum cognitione or-
 net: quid autem prodest, multa nosse, & ex remotissi-
 mis causarum initiis rerum naturam deducere, nisi
 virtutem colamus, virtutem inquam, Rerum publ.
 omnium fundamentum & columnam unicam, qua
 ablente, sapientissimus quisq; vel nihil operæ & ad-
 jumenti in proximum confert, sed ac si tantum sibi
 natus esset, in angulo quodam hæret, ceu trabali cla-
 vo affixus, & inanibus suis speculationibus indul-
 gens, de aliorum salute ne cogitat quidem, recti eti-
 am supra caput ardentis flammæ non sentit, nedum,
 ut ad extinguendum accurrat incendium: vel quod
 magis timendum est, scientiam suam addicit mali-
 tiæ, & ubi patriæ, cui maximam partem natus est,
 prodesse debebat, in ejus ruinam potius & desolatio-
 nem intentus, quia vitium sic svadebat, dedecori tan-
 tum & damno sibi suisque est, ut etiam, ne natum
 eum unquam fuisse, in lucro haberetur. Quis igitur
 non

non videat, Sapienciam quidem Divinum omnino bonum esse, nobisq; multis modis proficuum; sed tamen, si virtute regatur, & ex eius præscripto agat omnia, viribusq; utatur suis. Advertarium hic nullum facile inveniam, nisi eum, qui in mundo planè sit hospes, & in ferarum speluncis à prima infantia educatus. Finge enim tibi Rempubl. aliquam; rempubl. dico, qua sublata, mortalium salus facta tecta esse nequit; & talem finge, ubi à Liçtore usque ad Consulem omnes philosophentur, omnes contemplationi vacantes, profundissima naturæ mysteria, intellectus sui acumine sagacissimo penetrent & aperiant: si interim virtutibus non inbuti, neq; justitiam administrent in pace, neq; fortitudinem hoste ingruente adferant, neque Temperantia, vitæ, Parsimonia autem fortunis suis prospiciant; qualem istam credis fore Rempublicam? Ego quidem ipsam in media Sapiencia stultissimam audebo dicere, & omnes ejus cives eruditam aliquam insaniam insanire, & per scientiam furere. Quid autem, si Rempubl. eandem, non tantum, ut virtutibus vacuam, sed vitiis simul atrocissimis infectam contuearis? Affectus enim nostri otiosi nequaquam sunt, sed nisi benè agant, malitiam impendiò sectantur, & per consuetudinem ejus fiunt mancipia. Quid igitur de
C ejus-

ejusmodi Republ. senties? Dixeris eam, ut ut sapien-
 tem, miserrimam, & quam ne ipsa quidem Salus ser-
 vare possit, etiamsi omnem suam benevolentiam,
 omnes suas opes in eam profundat. Injustitia enim
 sua Magistratus æquitatem ex mœnibus protru-
 dent; Timiditate cedent levissimis periculis; Teme-
 ritate diripient omnia; Ambitione autem, Avaritia
 & Libidine, quæ pestes sunt & Furia Rerumpubl.
 nocentissimæ, funditus Civitatem suam conturba-
 bunt. Contra, si virtutibus Respubl. muniatur, et-
 jamsi Cœli labores, & animantium naturam variam
 non habeat cognita, benè tamen erit constituta, in
 periculis salva, & ab interitu satis vindicata. Perpen-
 dite hic Auditores, Romanæ Majestatis primordia,
 quæ non ex Minervæ cerebro primùm nata est, nec
 inter Musas educata, sed virtute crevit simplici. Ru-
 stica enim gens erat, quæ boves & oves suas nume-
 rare didicerat melius, quam stellarum in Cœlo copi-
 am recensere. Inter illos, si Magistratus esset eligen-
 dus, non quærebatur, quam scitè aliquis Notiones
 Logicas fingere & fabricare, & in varias figuras Syl-
 logismum momentò transfundere; quam subtiliter
 & acutè de Ente differere, Communissima ab indi-
 viduis abstrahere, sibiq; universam rerum omnium
 essentiam unico & simplicissimo mentis conceptu
 sistere.

sistere posset ; Hæc inquam omnia à Magistratus Candidato non requirebantur , sed quam fortiter in bello , quam prudenter & moderatè in pace rem gerere , quam justè omnia & agere & sentire didicisset. Cæterorum nulla erat Cupido , quippe quæ ignota erant omnia , & hominibus in agro natis ne quidem audita.

Quod si peregrina minus juvant , immortalem Majorum nostrorum , Germanorum nempe veterum gloriam quæso intuemini. *Literarum secreta,*

[scribit de eis Tacitus,] *viri pariter ac fœminæ ignorant.*

Tacit. lib.
de morib.
German.

Artes igitur liberales tractabant nullas , sed è parentum virtutibus mores suos fingebant , & sibiipsis erant schola , in qua tantum quotidie profecisse credebantur , quantum sua virtute præstiterant ipsi. His artibus , hac Sapiencia seq; suosq; contra hostium tela muniebant , suaq; Fortitudine id merebantur , ut ab hostibus suis Gallis , coram invictissimo Mundi

Monarcha Julio Cæsare , tanquam Heroes *incredibili*

Cæsar. lib.
I. de Bell.
Gallic.

virtute atq; exercitatione in armis prædicarentur, quorum non dico congressum , sed ne vultum quidem atque aciem oculorum ferre in prælio Galli potuissent ; Id quod Romani quoq; maxima suorum strage læpius sunt experti , qui asperiores gentem non invenerunt , cum qua præliis tam difficilibus & ambiguis

fuisset concurrentum. Philosophabantur igitur
 Majores nostri quidem, sed vita, non oratione, factis
 non dictis, moribus non sermonibus; hoc est, in vir-
 tute omnem sapientiam, omne bonum positum
 esse, & credebant ipsi, & ab aliis credi volebant. Sili-
 cem autem pro pectore habeat, & è quercu excisus
 sit necessum est, qui huic tam certissimæ veterum
 Germanorum sententiæ non libens subscribat. Nul-
 lus enim Reipubl. status, nulla ætas, nullus sexus est,
 qui seq; suamq; incolumitatem vel ad momentum
 integram servare possit, nisi virtute suffulciatur. Et
 quantum quidem Magistratui interfit, in virtutum
 familia nasci & educari, optimè norunt illi, quibus
 exempla Regnorum cognita sunt & Imperiorum,
 quorum initium Regum virtute constitit, vitiis au-
 tem eorundè labefactata & penitus extincta sunt. Sic
Assyriorum Monarchiam fortitudine sua fundabat
 Ninus, Semiramis augebat, quam Tonosconcole-
 ros (alias Sardanapalus,) vir omni Muliere corrupti-
 or, desidia sua & voluptate totam perdidit. Sic *Persa-*
rum Regnum Cyri virtus evehebat, Successores ex-
 tendebant, donec ex Dariis ultimus, Toga quam
 Armis melior, & Alexandri audaciæ longè impar, vi-
 tam simul cum Imperio amitteret, & hosti, in extre-
 ma mortis hora amicus, mundi habenas & concede-
 ret,

Justin.
 Hist. lib. i.

Justin.
 lib. ii.
 Curt. lib.
 5. de reb.
 gest. Alex.
 Magn.

ret, & a Diis precaretur. Neq; tamen Regum virtute tantum imperia sustentantur, sed & in Subditis quoque animus à vitiis alienus, & virtutibus deditus, requiritur. Quemadmodum enim sola Ducis arma hostium copias profligare nequeunt, licet is vel Hercule sit robustior; sed militum quoque præsentis animo & manu opus in conflictu est; ille autem officio suo satis functus creditur, si bono exemplo suis præluxerit: Ita Regni Salus ab uno Principe tota nec pendet nec protegitur, sed & Subditi, quod ipsorum est, conferant oportet; hoc est; sequantur decora egregij Regis vestigia, nec ab honestatis tramite abduci se patiantur, nec vitiorum suorum multitudine optimi Principis virtutem impediunt, sed ad eundem cum ipso scopum, qui unica Patriæ salus est, vires suas dirigant, & suo quisque officio intentus, regni decus indies magis atque magis augeat & exornet. Hac prudentia, hoc exemplo quilibet paterfamilias suis præire filiis debet, & cum lacte simul materno, virtutis amorem ipsis instillare, ne, dum eos, quos sibi imitandos proponunt, malè vident agere, ipsi quoq; pessimis moribus inbuantur, & animù tenerum, ac quidquid imprimitur, facile recipientem, ad malitiam vertant, magno cum patriæ periculo & damno. Cave tamen, virilem sexum tantummodo

virtutum studiis addicas, mulieribus, ceu ad Reipub. incrementum nihil conferentibus, penitus exclusis. Nam & his sua virtus est, reipublicæ multum condu- cens, quam non Matres familias tantum sectari, sua- que vita exprimere, sed & filias quoque addiscere oportet, ne, dum magnis auri & argenti divitiis Ma- ritos beant, optima interim dote, quæ pudicitia & virtus est, carentes, dedecus & probrum in maritalem domum inferant. Videtis Auditores, quàm in toto hoc universo, nulla omnino humani generis pars, nulla ætas, si salva esse debet, virtute carere possit; ut vel solem è mundo tollere videantur, qui virtutem terrarum orbi eripere velint. At verò, unde virtutis cognitio, unde honesta discitur & emergit actio, nisi è Philosophia Morali? Hæc enim est, & sola est, quæ vitia, ad quæ natura proclives sumus, abigit, & adver- sus eorundem detestandam atrocitatem odium plus quam vatinianum in nobis concitat. Hæc est, & sola est, quæ passionum vehementiam corrigit, & rectæ rationis iudicio voluntatis libidinem subjicit, ut in- tra honestatis præscriptum currat. Hæc est, & sola est, quæ Actiones nostras dirigit, easq; format & ve- nustat, ut virtutum divino splendore illustres, toti patriæ & amicis omnibus gratissimam lucem affun- dant, & tanquam Luna inter minora sidera clarissi-
me ful-

me fulgeant. Hæc deniq; est, & sola est, quæ in omni humano bono verum nos & legitimum usum docet, nec non vires nostras intendit ducitq;, ut neq; ad dexteram, ubi excedere, neq; ad sinistram, ubi deficere solemus, declinent, sed intra virtutis cancellos se contineant, cursumq; absolvant suum. Tanto igitur feliciores præ Majoribus nostris merito nos prædicamus, quantò breviori compendio virtutem cognoscere, faciliore judicio honestum à vitioso dissepurare, prosperiore successu actiones formare didicimus. Isti enim tanquam literarum rudes per omnem vitam lentè incedere, & ex singulis, iisq; sæpius repetitis actionibus, quid virtuti esset congruum, elicere, multa cum difficultate tenebantur, id quod nos tanquam in clarissimo quodam speculo, solo intuitu exploramus, dum elegantissimam virtutum omnium effigiem, neque hanc tantum, sed omnium insuper, qui ex Virtutibus pullulant surculorum delineationem, *Philosophia Moralis*, parvo admodum libello & paucissimis pagellis ob oculos nobis ponit; unde, quid bonum quid malum, quid solidum quid caducum, quid salutare quid noxium, parvo admodum negotio dignoscitur; quin & *Medicina* simul saluberrima, & ad interiora affectuum viscera usque penetrans nobis paratur, porrigitur, appli-

applicatur, quæ morbis animi [politicè tamen, non
 Theologicè consideratis] salutariter medetur, & a-
 missa vitæ bona reparat. Si quis contagioso quodam
 morbo decumbens, & pro desperato ab omnibus
 habitus, astantium vocem nullam audiat aliam, nisi
 admonitionem, qua ad mortis ictum fortiter exci-
 piendum excitatur; ipse verò vitæ cupidus, appropin-
 quantem videat Medicum, operam suam strenuè of-
 ferentem, & certissimam salutem pollicentem; quan-
 ta tunc spe erigitur ægrotus, quanto cum gaudio
 Servatorem suum adspicit, quanto cum desiderio
 medicinam expectat! oblatam vero, etsi quovis felle
 sit & absinthio amarior, cum voluptate tamen sumit
 & absorbet, ut morbi vis & atrocitas superetur, &
 ipse pristinae sanitati restitutus, vitæ jucunditate, qua
 nihil dulcius, nihil desideratius est, quam diutissimè
 perfruatur. Nos in eandem, Auditores, calamitatem
 incidimus, proh dolor! occupavit animum nostrum
 vitiorum contagium, scelerum lepra ex honestatis
 republ. nos ejecit; omnes beatitudines à longè no-
 stram intuentur miseriam, & de nostra restitutione
 desperant; succumbendum nobis esse, clamitant, &
 uti nostram ipsi acceleravimus perniciem, ita forti-
 ter saltem pereamus monent. Sed accedit ex inspe-
 rato Medicus, Philosophia nempe *Moralis*; Hæc
 infeli-

infelicitatem nostram miserata, curam nostri suscipit, ut amissam nobis sanitatem restituat. Quoniam verò tam profundè animum nostrum morbi vehementia pervasit, ut ne ipsa quidem ægritudinis nostræ cognitio reliqua nobis sit amplius; Intellectum nostrum suscitatur prius Philosophia, quam ad ejiciendam malignitatem procedat. Ibi in memoriam nobis revocat amissam felicitatem, & quam insipienter circa boni hujus veritatem erremus, edocet, dum alii tanquam Epicuri de grege porci, brutam carnis voluptatem tanto conatu sectantur, ut eam ob causam vivere se censeant, ut vino & cupidis palatum irritent, ventremq; expleant, nec non continuo Veneris abusu, corporis juxta & animi vigorem frangant & enervent. Alii tanquam Euclionis nepotes, pecuniæ inhiantes;

Cupiunt gazis implere famem,

Nec tamen omnis plaga gemmiferi

Sufficit istri, nec tota sitim

Lydia vincit; nec quæ Zephyro

Subdita tellus stupet aurato

Flumine clarum radiare Tagum;

Nec sitotus serviat Hebrus;

Ruraque dives cingat Hydaspes;

D

Intra-

Senec. in
Herc.
Oetco.
Act. 2.

*Intraque suos currere fines**Spectet toto flumine Gangem.*

Ut elegantissimis Senecæ verbis hæc abjecta pecu-
niarum mancipia describam. Alij, quorum

Ibid,

Urit miserum gloria pectus,

Ambitione tument, & ne vivere quidem se credunt,
nisi aliis prælati, & in summo honorum fastigio emi-
cantes, reliquos omnes longo intervallo infra se de-
spiciant. Alii figmentis & Ideis suis, nescio quibus,
effascinati, si his tantum vacare, immorari, & seiplos
fallere datum sit, summum bonum se adeptos, glo-
riari audent. Alij deniq; alia præter rationem sectan-
tes, quotidie à vero bono recedunt longius, quo
propius se ad illud pervenisse arbitrantur. Hic intri-
catus & detestabilis error, ne felicitati nostræ amplius
obicem ponat, rationibus evidentissimis nos infor-
mat Philosophia, docetq;, illud tantummodo salu-
tare esse, quod bonum est, illud bonum esse, quod
honestum est, illud honestum esse, quod ex virtu-
tum familia procedit: quidquid huic non est cogna-
tum, vel in contubernium ejus non receptum, tan-
tum abest, ut bonum censeri debeat, ut quovis poti-
us malo pejus, quovis veneno nocentius, quavis lue-
pernitiosius sit judicandum. Hæc in Bono informa-
tio,

tio, præparatio quædam curationis est, quam Philosophia intendit, ut omnia, quæ in nobis sunt, rectè se habeant, & quæ à nobis agenda suscipiuntur, decenter & ex honestatis præscripto fiant. Monstrato enim Bono, non recedit statim à nobis hic Medicus noster, neque nostræ Libidini nos permittit, neque cœcæ forti nos relinquit, sed de salute nostra semper anxie sollicitus, in id intentus porrò est, ut viam nos & medium edoceat, cujus ductu & ope felicitatem intellectui jam cognitam assequi valeamus & obtinere. Hic autem, multa in nobis reprehendit, multa corrigit, multa extirpat, tanquam noxia & salutis nostræ damnosa. Et ante omnia quidem Affectus seu Passiones nostras sub incudem fervidissimam revocat, igni patientiæ eas torret, aqua Constantiæ indurat, Continentiæ & Tolerantiæ malleo tundit truditq;, donec rejectis vitiorum scoriis omnibus, tanquam purissimum metallum fulgeant, & virtutibus imbutæ, & undiquaq; vestitæ, actiones emittant homine dignas & reipubl. salutare. Quam verò operosus hic labor sit, quam difficilis cura, tum demum rectius intelligemus, cum appetitus nostri perversitatem & pertinaciam, quam in effrenatissimis affectibus ostendit, attentius paulò perpenderitimus. Quod

D 2

ut vel

Senec. lib.
1. de Ira.
cap. 1.

ut vel unico faltem exemplo pateat, considerate
quæso, istam contumaciam & rebellionem, qua ho-
nestatis carceres Ira effringere solet & perrumpere.
De hac passione sanius dici nihil potest aut sentiri,
quam si infania mera & furor appelletur, reter omni-
no & rabidus, armorum, sanguinis, suppliciorum mini-
mè humana fervens cupiditate. Et ut scias non esse sa-
nos, quos ira possedit (Senecæ verbis hic quam meis
uti malo,) ipsum illorum habitum intuere. Nam ut
furentium certa indicia sunt, audax & minax vultus,
tristis frons, torva facies, citatus gradus, inquietæ ma-
nus, color versus, crebra & vehementius acta suspiria:
Ita irascentium eadem signa sunt. Flagrant & mi-
cant oculi, multus ore toto rubor, exæstuante ab imis præ-
cordiis sanguine; labia quatiuntur, dentes comprimun-
tur, horrent ac subriguntur capilli, spiritus coactus ac
stridens, articulorum seipsos torquentium sonus, gemitus
mugitusque & parum explanatis vocibus sermo
præruptus, & complose sæpius manus, & pulsata humus
pedibus, & totum concitum corpus, magnasque minas
agens, fæda visu & horrenda facies depravantium se,
atque intumescantium. Nescias, utrum magis detesta-
bile vitium sit, an deforme. His vivis coloribus Iram
mitissimus Seneca delineavit, ejusque turpissimam
foedi-

foeditatem & truculentiam depinxit. Jam vero
(sic pergit Seneca) *si effectus ejus damnaque intueri ve-*
lis, Nulla pestis humano generi pluris stetit. Videbis ca-
des ac venena, & reorum mutuas sordes, & urbium
clades, & totarum exitia gentium, & principum sub ci-
vili hasta capita venalia, & subjectas tectis faces, nec
intra mœnia coercitos ignes, sed ingentia spacia regio-
num, hostili flamma relucetia. Et prolixius qui-
dem Doctissimus juxta & acutissimus hic Autor
hos exitiosos iræ effectus prosequitur, quam ut
sine Auditorum fastidio hac hora ad terminum su-
um vergente legi à me aut recitari possint. Vos
quæso pro vestra Prudentia hæc ruminare, quam
difficilis omninò & laboriosum sit, belluam hanc
effrenatam & cum impetu omnia agentem, non re-
vocare tantum & delinire, sed concitatissimos animi
furores regere & comprimere, & quod magis ardu-
um est, ad frugem in super & sanitatem reducere. Hoc
opus, hic labor est! Nulla vis externa tam robusta
& efficax est, quæ perturbationis hujus vehementi-
am dejiciat: Philosophia Moralis est, quæ sola id
præstat, ne omnis Reipubl. salus concidat, ne ho-
nestas tota pereat & extinguatur. Quid igitur in
sedationibus ea non possit affectibus, quæ pertur-
batissi-

Ibid,
cap. 2.

batissimum frenare potest & emollire. Idem Medicus est, qui Terrores pellit ne Civium timiditate detrimenti quid Respubl. capiat: Idem Medicus est, qui Avaritiam cohibet, ne Liberalitas, virtus tam splendida quam rara, penitus evanescat: Idem Medicus est, qui Ambitioni compedes injicit, ne per fraudes, per arma, per seditionem honores illiciti rapiantur, & civium sanguine thronus ematur. Et ut omnia uno comprehendam fasciculo; nullum omninò reipubl. malum est, cui hæc Philosophia Moralis non obsistat, nulla ægrotudo est, cui remedium non adhibeat, nulla pernicies est, quam consiliis & ope sua non avertat.

Hoc igitur Medici nostri curatio est præstantior, quo animi vitia corporum morbis sunt perniciosiora, sed & hoc Majori desiderio Medicus hic à nobis debet exoptari, quo lues nostra est nocentior; hoc paratiori animo admitti debet, hoc gratiori corde suscipi, quo efficacior nobis salutem adfert. Verum qui Mundi hujus ingratißimi mos est & Consuetudo, ut, quæ ab aliis in nos beneficia etiam maxima conferuntur, ea nulla non tantum gratitudine compensemus, sed Benefactorem insuper probro afficiamus, & pro officio reddamus maleficium, eandem

dem hanc sortem apud plurimos; & quod dolendum est, apud Christianos, & quod detestandum est, apud Literatos nonnullos experiri, Philosophia nostra cogitur, dum eo ipso, quo maximè sapere & virtutem colere videri cupiunt, hanc de virtute doctrinam è scholis Christianorum totam ejicere, eradicare, & Diis manibus Tellurique devovere conantur, ceu grande aliquod & morte piandum nefas, & ingenti cum salutis æternæ jactura conjunctum. In cujus odii & persecutionis causam, si inquiremus, nescio quid comminiscantur: Modò imperfectionis eam arguunt, quod ad cœlestem vitam nihil quidquam conferat adjumenti; modò impietatis eam insimulant, quod ab idololatriæ deditis Ethnicis, puta, Aristotele & aliis sit conscripta; modò eam pro umbra habent, pro larva, pro fuce, superstitione & præstigiis, quod in hoc miseriarum domicilio solidam aliquam felicitatem somniare audeat, in perpetuis doloribus gaudium stabile, in vitiorum sentina perfectionem. Quorum sanè me potius miseret, quam ut iratus in eos inveham, dignave adversus hanc insaniam utar castigatione. Quis enim (ut prima deliria paucis attingam) quis, inquam, hominem, DEI Creaturam nobilissimam imperfectionis
arguat

arguat ob id, quod alis à natura & plumis, pinnisq;
 squamisq; non sit convestitus? Hæc enim neque
 decent hominem, neque naturæ ejus conveniunt.
 Numquid igitur Philosophiam Moralem damnes
 ob id, quod ad æternatibi gaudia viam non sternit?
 Id ne quidem præstare debebat hodie; alia enim,
 & longè diviniior sapientia est, quam Divina miseri-
 cordia hunc in finem nobis est largita; Philosophia
 autem salutem Reipubl. mundanam seu politicam
 tantum curat, præparat, urget. Quemadmodum
 igitur Grammaticæ latinæ præcepta ea propter im-
 perfecta non dicis, quod Arabicè vel Syriacè te loqui
 non docent; ita nec ceu mancam & mutilam calu-
 mniare nostram Philosophiam, quod Spiritualibus
 se non miscet. Quæ autem ista tua tam precox
 pietas est, quod (ut ad alterum deveniam) Ethicam
 impietatis accusas propter Idololatram Aristote-
 lem? Numquid non hac ratione Scientiæ omnes
 Philosophicæ impiæ erunt & detestandæ, cum per-
 inde ab Ethnicis sint conscriptæ & nobis relictæ?
 Quid tu igitur impiam illam disputandi & Syllogi-
 smum conficiendi artem in sanctissimam Theolo-
 giam invehis, quando contra veritatis adversarios
 nil nisi Syllogismos crepas & minitaris? Apage igitur
 cum

cum istis tuis deliriis, nisi stultissimus omnium haberi desideras; nec umbram voca, quod tibi virtutis essentiam proponit; nec larvam, quod vitij larvam tibi detrahit; nec fucum, quod fictæ pietatis tuæ fucum omnibus conspiciendum exponit; nec superstitionem, quod DEUS noster in prima creatione, tanquam imaginis suæ particulam, mentibus nostris impressit; nec deniq; præstigias, quo ad optima quævis homo adducitur. Malum est, benè merentem odisse, Scelus, contemnere, propè parricidium calumniari, quid dicam, ejicere penitus & strangulare? Quod si illum probro afficias, qui vitam tibi est largitus, numquid non omnes ingratiſſimum te dixerint, & qui hac aura fruaris, indignum? Quid igitur de te sentient cogita, quod Philosophiam Moralem, quæ vitæ bonitatem tibi & felicitatem tribuit, de ponte conaris dejicere? Indignum te clamabunt omnes, qui ulla virtutis commoda sentias, ullis earum beneficiis fruaris. Spernamus igitur & detestemur hos Philosophiæ oſores, & ab hac Christianorum quorundam perversitate quam alieniſſimi, Ethnicorum potius prudentiſſimum Cicero-nem audiamus, qui hujus divini Boni utilitatem longè melius perpendens, continere se non potest,

E

quin

Cicero. lib.
ult. Tu-
scul.
quæst.

quin gratitudine incitatus, plenis buccis in Philo-
sophiæ laudes sic erumpat: *O vita Philosophiæ
Dux, virtutis indagatrix expultrixque vitiorum; quid
non modò nos, sed omninò hominum vita sine te esse po-
tuisset? Tu urbes peperisti, tu dissipatos homines in socie-
tatem vitæ convocasti, tu eos primo inter se domiciliis,
deinde conjugis, tum literarum & vocum communio-
ne junxisti: tu inventrix legum, tu magistra morum
& disciplinæ fuisti: ad te confugimus, à te opem petimus;
tibi nos, ut antea magna ex parte, sic nunc penitus totos-
que tradimus.* Hanc Philosophiæ Morali gratitu-
dinem, non tantum Ethnici saniores, sed & Doctis-
simi Christianorum omnes referunt, quotquot hoc
ingens DEI Donum pensi sanctique habent, & grato
pectore agnoscunt. Ex quorum infinito numero
mihi unus instar omnium sit, incomparabilis Theo-
logus, & post Lutherum facile primus, Beatus Dn,
Chemnitius, qui in Loco de Lege Dei sic scribit. *Di-
scamus amare, venerari & magnifacere Sententias mora-
les, congruentes Legi nature, ubicunq; existent & legantur
apud Poetas, Historicos, Philosophos, Legum latores, &c.
quia sunt jus divinum & veritas DEI divinitus patefa-
cta.* Hæc Chemnitius. I nunc, & calumniæ tuæ sa-
liva id conspurca, quod ab autore Deo proficiscitur;

Chemnit.
LL CC.
part. 2 L.
de Lege
Dei. cap.
9. de Lege
naturæ.

Inunc,

I nunc, & omni convitiarum genere id impugna,
quod Reipubl. salutem gignit & tuetur: propelle
nunc istam scholis doctrinam, per quam in virtu-
tibus filii tui erudiuntur. Vos autem, quibus

De meliore luto fuxit praeordia Titan,

Studiosi optimi, nolite gratiam hanc pessimis istis
seductoribus gratificari, ut diabolicis ipsorum ca-
lumniis aurem potius, quam admonitioni meae sa-
luberrimae porrigatis; nec sinistri quidpiam de di-
vina nostra Philosophia Morali vel per suspicionem
cogitate, sed quod Ethicae salutaris doctrina svadet
jubetque, virtuti vos totos tradite, ut ab illis, *quorum*
corpora in sagina, animi in macie & veterno sunt, quam
alienissimi, nil nisi quod honestum, quod decens,
quod pium est, meditemini, & virtuti penitus vos
devinciatis. Quapropter O vos, qui Studiis libe-
ralibus vos addixistis,

Senec.
Epist. 88.

Concutite pectus, acrior mentem excoquat,

Quam qui Caminis ignis Aetneis furit,

Senec.
Herc.
furent.
Act. 1.

Omnesq; ingenii & diligentiae intendite nervos; ut
id, quod de vobis satis felix augurium concepimus,
vestra industria non comprobetis tantum, sed & com-
pleatis; hoc est, in virtute indies magis atque magis

E 2

cresci-

crecite, ut aliquando absoluto cursu Academico, dignos laboribus vestris fructus percipiatis, & vel Judicum & Senatorum subselliis, vel Academiarum & Scholarum Cathedris, vel Templorum suggestis, vel aliis deniq; Christianæ reipubl. muniis præfecti, illa edatis specimina, quibus gloriam vestram faciat florentissimam, & ad seros usq; nepotes, si qui sperandi sunt, nominis vestri memoriam extendatis. Ita demum vestra:

Senec.
Herc.
Oeteo.
Act. ult.
circ. fin.

Nunquam stygias fertur ad umbras

Incluta virtus; — — —

Nec lethæos sæva per amnes

Vos Fata trahent, sed cum summas

Exiget horas consumta dies,

Iter ad superos Gloria pandet.

Quod si de fideli Commilitone & Duce estis solliciti, cujus ductu & informatione ad tam sublime perveniatis bonum, & auream istam Philosophiæ Moralis doctrinam plenius percipiatis, offero me vobis dilectissimi, & vestræ salutis totum me devo-
veo: Vos tantum vestrum mihi Commilitium non denegate; faciam ego bono cum DEO, ut, si eventus ubiq; [homines enim sumus] non omninò responderit, de meo saltem animo & diligentia nihil jure

con-

conqueri habeatis. Hanc enim Provinciam Illustrissima Comes & Domina, Domina mea benignissima mihi clementer demandavit, ut virtutum doctrinam ex hac Cathedra publicè proponam, & patefactis Vitiorum monstris, honesti amorem in vobis suscitem. Arduum sanè munus, & non minus vitæ inculpatæ exemplo, quam eruditione non vulgari præstandum, cui, qui omni ex parte se satisfacturum, vel confidat, vel promittat, aut DEO sit quam proximus in perfectione, necessum est, alias promissa non implebit, aut insanienti & stolido similimus, alias de re impossibili & captum humanum excedente non gloriabitur. Agnosco igitur in me lubens, quidquid humani patior, [patior autem multum] & fragilitatis meæ conscius, & nunquam non memor, cum modestissimo Seneca à me exigo, non ut optimis par sim, sed ut malis melior: hoc igitur mihi satis est, quotidie aliquid ex vitiis meis demere, & errores meos objurgare: delinimenta enim magis, quam remedia podagra meæ compono, contentus, si rarius accedit, & si minus verminatur. O quam stultum est, fortius loqui, quam vivere! aureos polliceri montes, ubi ne plumbeos quidem habeas in potestate! ampullas projicere & sesquipedalia verba, & vix um-

Senec. lib.
de vit.
beat. cap.
17.

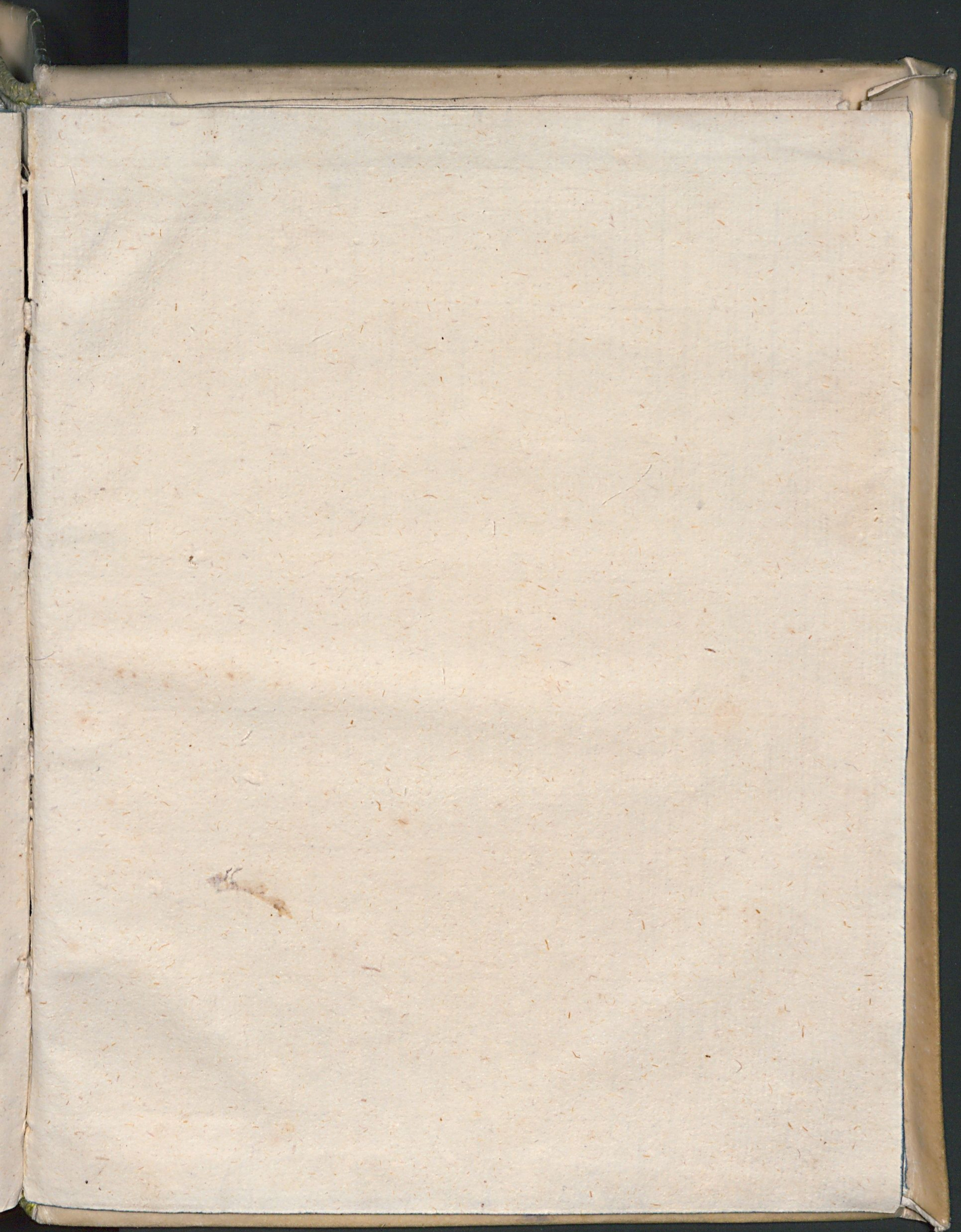
bram referre eorum, quæ de nobis plus quam thra-
sonicè promittimus: Quod si igitur, Domini Col-
legæ honorandi, & vos reliqui viri Doctissimi, ut &
Studiosi humanissimi, si vitam meam doctrinæ
quam profiteor, non per omnia conformem vide-
ritis, date id quæso communi nostræ naturæ, quæ,
sicut vestrum neminem, ita nec me tanquam abso-
lutum virtutis simulacrum sculpsit, sed affectibus
patentem, & vitiis obnoxium & virtuti esse voluit.
Interim, quam etiam sim fragilis, & reprehensione
optimorum dignus, divinam tamen virtutis excel-
lentiam admirabor, perfectionem ejus & plenu-
dinem adorabo, quam, qua potero fide & industria,
Auditoribus meis ex hac Cathedra monstrabo, & ex
intervallo ingenti reptabundus, vita mea sequar
eam, cujus summa puritas, peccati cœno pol-
lutum, propius non admittit. Hunc animum &
ardorem ut in meis quoque auditoribus & commi-
litionibus excitare possim, nullum non movebo la-
pidem, nullis parcam laboribus, & si obtinero, &
vobis & mihi gratulabor plurimum.

Tu verò sanctissime Deus, omnis virtutis autor
& largitor unice, Tu supple in nobis, quod deest,
tolle quod obest, firma quod prodest. Protege
Comi-

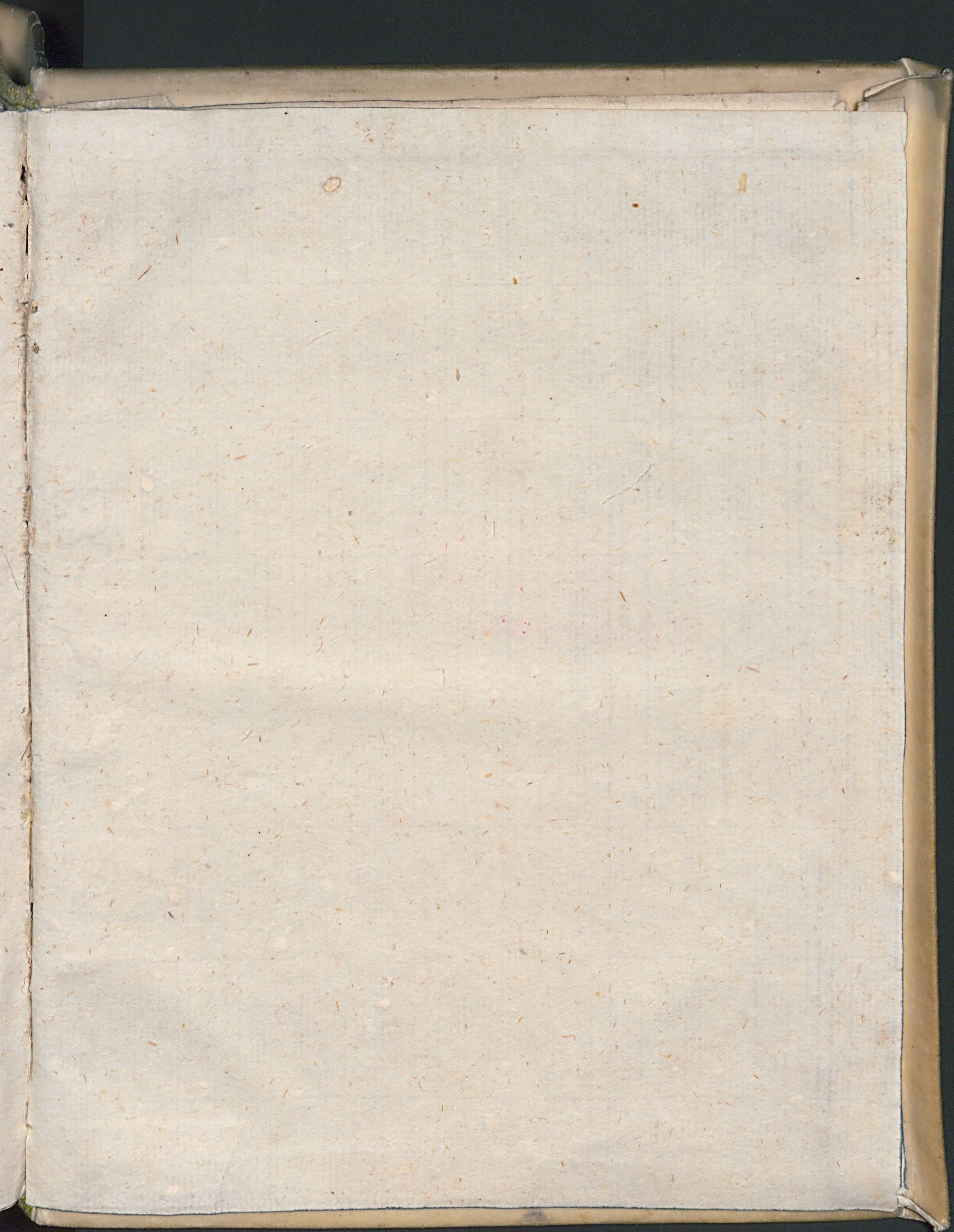
Comitem & Dominam nostram elementissimam,
sub misericordiae tuae alis, rege Cosiliariorum men-
tem, & Professorum, & Academiam nostram, agrum
tuum & hortum, aquam benedictionis tuae sitien-
tem riga excole & clementer tuere. Spiritus Con-
cordiae & pacis corda nostra amoris glutine & in-
dissolubili nexu constringat, & Misericordia tua
omnem belli impetum à cervicibus nostris avertat,
ut honorem tuum ô Deus promovere, Studiosæ ju-
ventutis salutem curare, & in Virtutum officina opti-
ma semper agere possimus. Tibi soli sapienti, soli
potenti Deo sit laus, honor, gloria & gratiarum
actio, nunc & per omnia futura
secula.

F I N I S.

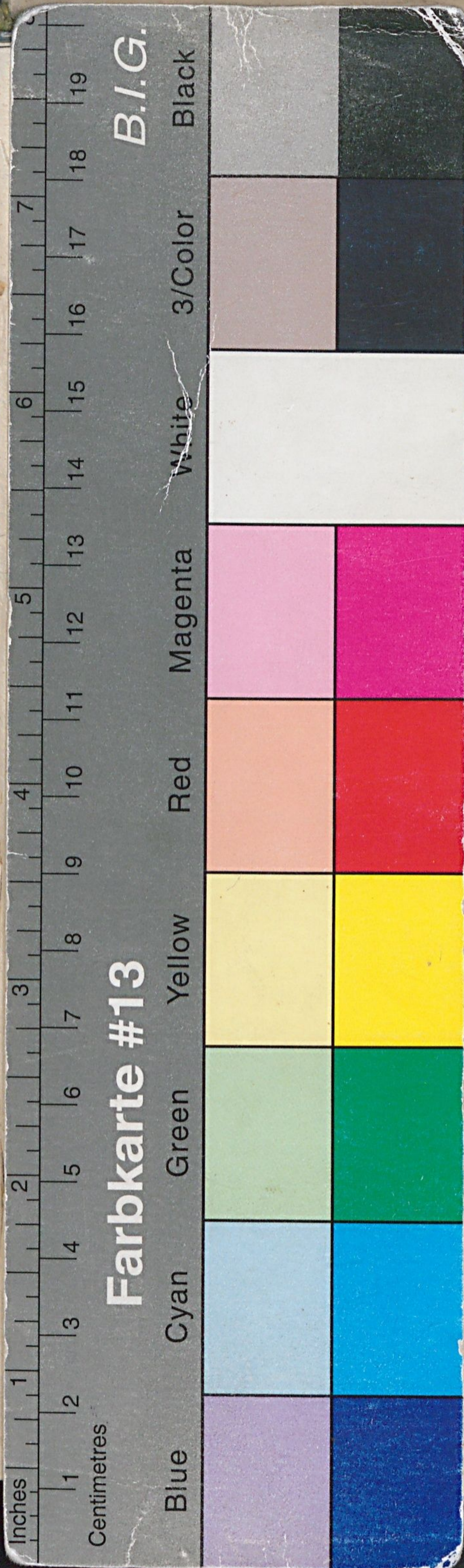

Kreis- u. Stadtbibliothek
Haldensleben

XVII

-HENRICI Bucholtz
nec non Phil. Mor. ac Poet.
Profess. publ.

PANEGYRICA
DE
SSITATE
ate Philosophiæ
Moralis.

rt. Anno 1647. Cum ad Philo-
s professionem publicam, in Incluta Aca-
mburgica sibi demandatam, accederet,
Habita;
nc primùm edita.

telij ad Visurgim,
s LUCIUS, Typographus Academicus;
NO CLQ ICG XLIII.

